ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

30/8/2026

«*Άνθρωπός τις ην οικοδεσπότης, όστις εφύτευσεν αμπελώνα και φραγμόν αυτώ περιέθηκε και ώρυξεν εν αυτώ ληνόν και ωκοδόμησεν πύργον...*».

Η παραβολή των κακών γεωργών, που μας παραδίδει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, είναι από εκείνες τις παραβολές του Χριστού που όσο περισσότερο τις ακούμε τόσο περισσότερο αισθανόμαστε ότι δεν μιλούν απλώς για κάποιους ανθρώπους του παρελθόντος. Μιλούν για τον άνθρωπο κάθε εποχής και τελικά για τον ίδιο μας τον εαυτό.

Ο Κύριος παρουσιάζει έναν οικοδεσπότη που φύτεψε έναν αμπελώνα. Δεν άφησε τίποτε απροετοίμαστο. Τον περιέφραξε, έσκαψε μέσα σε αυτόν ληνό και οικοδόμησε πύργο. Ύστερα τον παρέδωσε σε γεωργούς και αναχώρησε.

Η πρώτη εικόνα που μας δίνει η παραβολή είναι εκείνη ενός Θεού που προσφέρει. Ο Θεός δεν ζητά πρώτα από τον άνθρωπο. Πρώτα δίνει. Φυτεύει, προστατεύει, ετοιμάζει και εμπιστεύεται. Και μόνο ύστερα περιμένει τον καρπό.

Αυτό είναι ίσως το πρώτο σημείο στο οποίο αξίζει να σταθούμε. Ο άνθρωπος δεν ξεκινά τη ζωή του από το μηδέν. Κανείς μας δεν έδωσε στον εαυτό του την ύπαρξη. Δεν επιλέξαμε να γεννηθούμε, ούτε διαλέξαμε τον χρόνο και τον τόπο στον οποίο θα ζήσουμε. Δεν δημιουργήσαμε το σώμα μας, τα χαρίσματά μας, τις δυνατότητές μας. Ακόμη και οι άνθρωποι που συναντήσαμε στη ζωή μας και έγιναν σημαντικοί για εμάς είναι, με έναν τρόπο, δώρα που δεν μπορούσαμε να κατασκευάσουμε μόνοι μας. Η ζωή προηγείται από τα σχέδιά μας. Και πριν γίνει δικό μας έργο, είναι δωρεά. Ο σύγχρονος άνθρωπος όμως δυσκολεύεται να δεχθεί τη ζωή ως δωρεά. Έχει μάθει να σκέφτεται τον εαυτό του ως αυτοδημιούργητο. Να πιστεύει ότι μπορεί να κατασκευάσει μόνος του την ταυτότητα, την ευτυχία, την πορεία και τελικά το νόημα της ζωής του. Όλα πρέπει να είναι αποτέλεσμα της δικής του επιλογής και της δικής του δύναμης.

Η παραβολή έρχεται να μας θυμίσει κάτι διαφορετικό. Δεν δημιουργήσαμε τον αμπελώνα. Μας τον εμπιστεύθηκε. Και αυτή η διαφορά είναι πολύ σημαντική. Άλλο είναι να θεωρώ τον εαυτό μου ιδιοκτήτη της ζωής και άλλο να τον θεωρώ διαχειριστή μιας δωρεάς. Ο ιδιοκτήτης πιστεύει ότι μπορεί να κάνει ό,τι θέλει με αυτό που έχει. Ο άνθρωπος όμως που δέχεται κάτι ως δωρεά γνωρίζει ότι έχει και μια ευθύνη απέναντι σε εκείνον που του το εμπιστεύθηκε.

Ίσως γι' αυτό ο Χριστός επιμένει τόσο στις λεπτομέρειες της παραβολής. Ο οικοδεσπότης «*εφύτευσεν αμπελώνα και φραγμόν αυτώ περιέθηκε και ώρυξεν εν αυτώ ληνόν και ωκοδόμησεν πύργον*». Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ερμηνεύοντας το χωρίο, θαυμάζει τη μεγάλη πρόνοια του οικοδεσπότη και την αδράνεια των γεωργών. Ο Θεός έχει κάνει

όλα όσα χρειάζονταν για τον αμπελώνα και στους γεωργούς απομένει να φροντίσουν αυτό που τους εμπιστεύθηκε. Ο Θεός, δηλαδή, δεν ζητά καρπό από έναν αμπελώνα που άφησε απροστάτευτο. Έχει προηγηθεί η δική Του φροντίδα.

Ο φραγμός μπορεί να μας θυμίσει τα όρια που προστατεύουν τη ζωή. Στην εποχή μας η λέξη όριο συχνά ακούγεται ως κάτι αρνητικό. Ο άνθρωπος θέλει να είναι ελεύθερος και θεωρεί ότι ελευθερία σημαίνει να μην υπάρχει τίποτε που να τον περιορίζει. Όμως δεν είναι κάθε όριο φυλακή. Υπάρχουν όρια που προστατεύουν αυτό που αγαπάμε. Ο φραγμός γύρω από τον αμπελώνα δεν εμποδίζει τη ζωή του. Την προστατεύει. Έτσι και στη ζωή του ανθρώπου υπάρχουν όρια που δεν δημιουργήθηκαν για να ακυρώσουν την ελευθερία του, αλλά για να διαφυλάξουν την αξία της. Ο άνθρωπος χρειάζεται όρια στις επιθυμίες του, στην κατανάλωση, στην εξουσία που ασκεί στους άλλους, ακόμη και στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιεί την τεχνολογία. Ένας κόσμος χωρίς όρια δεν γίνεται αναγκαστικά πιο ελεύθερος. Μπορεί να γίνει ένας κόσμος περισσότερο ευάλωτος.

Ο οικοδεσπότης όμως δεν αρκείται στον φραγμό. Σκάβει ληνό (πατητήρι). Ο ληνός είναι ο τόπος όπου ο καρπός του αμπελώνα μπορεί να μετατραπεί σε προσφορά. Και εδώ η παραβολή αγγίζει μια άλλη πλευρά της σύγχρονης ζωής. Ζούμε σε έναν κόσμο που αγαπά πολύ την εικόνα. Η εικόνα μας επεξεργάζεται και προσφέρεται παντού. Στις φωτογραφίες, στα κοινωνικά δίκτυα, στα προφίλ που δημιουργούμε, στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζουμε τον εαυτό μας στους άλλους. Έχουμε μάθει να δείχνουμε αυτό που θέλουμε να φαίνεται.

Όμως το Ευαγγέλιο δεν ενδιαφέρεται πρωτίστως για την εικόνα του αμπελώνα. Ενδιαφέρεται για τον καρπό του. Μπορεί ένας άνθρωπος να φαίνεται ευτυχισμένος και να είναι βαθιά μόνος. Μπορεί να φαίνεται επιτυχημένος και μέσα του να αισθάνεται αποτυχημένος. Μπορεί να μιλά συνεχώς για αγάπη και να μην μπορεί να συγχωρήσει. Μπορεί να έχει εκατοντάδες ανθρώπους γύρω του και να μην έχει έναν άνθρωπο στον οποίο να μπορεί να πει την αλήθεια για τον εαυτό του.

Ο Χριστός δεν ρωτά πόσο όμορφος φαίνεται ο αμπελώνας. Ρωτά αν έχει καρπό. Και τότε φτάνουμε στην καρδιά της παραβολής. «*Ότε δε ήγγισεν ο καιρός των καρπών*». Ο Θεός περιμένει καρπό από τη ζωή μας. Δεν ζητά να του επιστρέψουμε τη ζωή που μας έδωσε. Ζητά να δούμε τι γεννήθηκε μέσα σε αυτήν. Πόση αγάπη, πόση συγχώρηση, πόση ευσπλαχνία, πόση προσφορά. Ζητά να δούμε αν η ζωή που μας δόθηκε έγινε ζωή και για κάποιον άλλον.

Εδώ βρίσκεται και η μεγάλη ανατροπή της παραβολής. Οι γεωργοί ξεχνούν ότι είναι γεωργοί. Αρχίζουν να συμπεριφέρονται σαν ιδιοκτήτες. Όταν έρχεται η ώρα του καρπού, δεν θέλουν να αποδώσουν αυτό που τους εμπιστεύθηκε ο οικοδεσπότης. Θέλουν να το κρατήσουν. «*Αύτη εστίν η κληρονομία. Δεύτε, αποκτείνωμεν αυτόν, και κατάσχωμεν την κληρονομίαν*

αυτού». Η τραγωδία των γεωργών δεν είναι μόνο η βία τους. Είναι ότι μετέτρεψαν τη δωρεά σε ιδιοκτησία.

Και αυτό είναι κάτι που μπορεί να συμβεί πολύ εύκολα και στη δική μας ζωή. Κάποια στιγμή μπορεί να πάψουμε να λέμε "μου δόθηκε" και να αρχίσουμε να λέμε "μου ανήκει". Ο χρόνος μου. Η ζωή μου. Τα χρήματά μου. Τα χαρίσματά μου. Οι άνθρωποί μου. Ακόμη και το παιδί μου. Ακόμη και η Εκκλησία. Ακόμη και η σχέση μου με τον Θεό μπορεί να γίνει κάτι που θέλω να ελέγχω. Έτσι όμως η σχέση μετατρέπεται σε κατοχή. Ο άλλος δεν είναι πλέον πρόσωπο αλλά αντικείμενο της δικής μου ανάγκης. Η ελευθερία του άλλου γίνεται απειλή. Και η αγάπη χάνει τη θέση της. Οι γεωργοί θέλουν την κληρονομία χωρίς τον κληρονόμο. Θέλουν τα αγαθά χωρίς εκείνον που τα προσφέρει. Θέλουν τη ζωή χωρίς την αναφορά της στον Θεό.

Και τότε συμβαίνει κάτι που βρίσκεται στο κέντρο ολόκληρης της χριστιανικής πίστης. Ο οικοδεσπότης στέλνει τον υιό του. «*Ύστερον δε απέστειλεν προς αυτούς τον υιόν αυτού*». Ο Θεός δεν στέλνει απλώς έναν ακόμη αγγελιοφόρο. Δεν δίνει μόνο μια ακόμη εντολή. Δεν προσφέρει απλώς μια ακόμη ευκαιρία. Στέλνει τον Υιό. Ο Χριστός έρχεται μέσα στον αμπελώνα της ανθρώπινης ιστορίας. Έρχεται μέσα στον κόσμο που ο άνθρωπος θέλησε να κάνει δικό του.

Και ο Χριστός έρχεται να θυμίσει στον άνθρωπο ποιος είναι. Δεν είσαι ιδιοκτήτης της ζωής. Είσαι πρόσωπο που υπάρχει επειδή δέχθηκε τη ζωή ως δωρεά και καλείται να τη μετατρέψει σε προσφορά. Γι' αυτό και η απόρριψη του Υιού δεν είναι απλώς η απόρριψη ενός προσώπου. Είναι η απόρριψη της ίδιας της σχέσης με τον Θεό. Η σχέση μας με τον Θεό μπορεί να αλλοιωθεί. Υπάρχει ο κίνδυνος να μη θέλουμε πλέον να ανήκουμε στον Θεό, αλλά να θέλουμε να έχουμε τον Θεό. Να τον χρησιμοποιούμε για την ασφάλειά μας, για την επιβεβαίωσή μας, για να πραγματοποιεί τα σχέδιά μας. Ο Χριστιανισμός όμως δεν είναι η κατοχή του Θεού από τον άνθρωπο. Είναι η κοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό.

Οι γεωργοί σκοτώνουν τον υιό έξω από τον αμπελώνα. Και όμως, ο Χριστός που απορρίπτεται γίνεται τελικά ο θεμέλιος λίθος μιας νέας οικοδομής.«*Λίθον ον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες, ούτος εγενήθη εις κεφαλήν γωνίας*». Εδώ βρίσκεται το παράδοξο του Ευαγγελίου. Εκείνος που ο άνθρωπος θεωρεί περιττό γίνεται το θεμέλιο. Εκείνος που απορρίπτεται γίνεται αυτός πάνω στον οποίο οικοδομείται η νέα ζωή. Ίσως αυτό να είναι και το μεγάλο ερώτημα της εποχής μας. Δεν αρνούμαστε πάντοτε τον Χριστό με λόγια. Μερικές φορές απλώς θεωρούμε ότι δεν Τον χρειαζόμαστε.

Το ζητούμενο είναι ότι κάποτε θα έρθει ο καιρός του καρπού. Και τότε δεν θα έχει τόση σημασία πόσα αποκτήσαμε, πόσο φανήκαμε ή πόσοι μας γνώρισαν. Θα έχει σημασία τι καρπό άφησε η ζωή μας στους ανθρώπους που συναντήσαμε. Γιατί ο μεγαλύτερος καρπός του αμπελώνα δεν είναι αυτό που κρατήσαμε για τον εαυτό μας. Είναι αυτό που μπορέσαμε να προσφέρουμε από τη ζωή που μας χαρίστηκε.

π. Παναγιώτης Τσαπέκος